

Kilka pomysłów na udane ferie w czasie pandemii

Opracowała: Alicja Mironiuk, nauczyciel, animator, oligofrenopedagog i wykładowca. Łącząc różne doświadczenia zawodowe, poszukuje twórczych metod w pracy z dziećmi i dorosłymi w odniesieniu do alternatywnych koncepcji pedagogicznych, idei zrównoważonego rozwoju oraz kultury popularnej

Tegoroczne ferie będą inne niż w poprzednich latach. Ten sam termin dla wszystkich uczniów nie oznacza jednak, że wszyscy będą nudzić się w domach. Jakie zabawy możemy zaproponować przedszkolakom i młodszym uczniom, by czas spędzony w domu nie był czasem straconym? W jaki sposób zająć czas dzieciom, by odpoczęły od ekranu komputera? Co robić, by ferie były „białe” niezależnie od aury za oknem? Wystarczy np. udać się na wycieczkę po... własnym mieszkaniu.

Znane, nieznanne mieszkanie

Wycieczka po mieszkaniu

Materiały:

- smartfon.

Opis:

Choć ostatnio spędziliśmy w naszym domu więcej czasu niż zwykle, to czy rzeczywiście znamy go jak własną kieszeń? Czy pamiętamy wszystkie trzymane w nim przedmioty? Przestrzenią proponowanej zabawy jest całe mieszkanie. Dziecko wybiera pomieszczenie, a dorosły idzie do niego ze smartfonem. W danym miejscu wybiera jeden przedmiot widoczny „gołym okiem” i robi mu zdjęcie, ale w szczególny sposób: kadrując tylko fragment lub ukazując przedmiot od góry czy też od dołu. Zadaniem dziecka jest odnaleźć dany przedmiot na podstawie zdjęcia. Następnie dorosły wybiera miejsce w mieszkaniu/domu, a dziecko robi w nim nietypowe zdjęcie wybranego przedmiotu.

Kuchnia, czyli nie gotujemy, lecz eksperymentujemy!

Lampka lawa

Materiały:

- butelka plastikowa (bez etykiety), woda, olej, barwnik spożywczy, tabletki musujące, latarka, pipeta lub łyżka.

Opis:

Na dno butelki wlewamy odrobinę wody, a następnie olej. Zwracamy uwagę dzieci na zasadę: olej nie miesza się z wodą. Następnie rozpuszczamy barwnik w wodzie i wlewamy 3–4 łyżki do butelki. Dla dzieci, zwłaszcza przedszkolaków, sam efekt opadania kropli wody przez warstwę oleju jest interesującym zjawiskiem. Gdy woda opadnie na dno, wrzucamy tabletkę musującą i obserwujemy

efekt. Gaz (dwutlenek węgla), wytwarzany przez musującą tabletkę, unosi się do góry wraz z kroplami kolorowej wody. Jeżeli dysponujemy dużą latarką, możemy na niej położyć butelkę. Wtedy efekt będzie do złudzenia przypominał lampkę lawę.

Wskazówka:

W zabawie można dolewać kolorowej wody i/lub dokładać pokruszoną tabletkę musującą. Najlepiej z wodą mieszają się barwniki sypkie i to one dają najlepszy efekt. Intensywny barwnik, np. niebieski, wykorzystamy, używając atramentu.

Bałwan w kuchni

Materiały:

- 10 opakowań sody oczyszczonej, pianka do golenia, kuweta, foremki (z zestawu do piaskownicy lub ciastoliny), duży worek strunowy.

Opis:

Do kuwety wsypujemy sodę oczyszczoną oraz wyciskamy piankę do golenia. Dzieci mieszają składniki, a następnie wkładamy je do lodówki w szczelnie zamkniętym woreczku strunowym. Po ok. 15–30 minutach wyjmujemy woreczek. Schłodzony śnieg wysypujemy do kuwety. Zachęcamy dziecko do tworzenia figurek własnoręcznie lub z wykorzystaniem foremek.

Wskazówka:

Ze sztucznego śniegu, patyków, folii aluminiowej i waty możemy stworzyć z dzieckiem dioramę zimowego lasu.

Tajemnicza cytryna

Materiały:

- sok z cytryny, pędzel, papier, suszarka do włosów.

Aby ułatwić wyciskanie soku z cytryny, owoc wcześniej wałkujemy. Dorosły kroci cytrynę, ale sok wyciska dziecko. Następnie dziecko i rodzic piszą do siebie sekretne wiadomości sokiem z cytryny. Po wyschnięciu soku dziecko odczytuje wiadomość, kierując strumień ciepłego powietrza z suszarki na kartkę.

Wskazówki:

Sokiem z cytryny można zapisywać tajne hasła, ale także rysować, zapisywać działania, bawić się w niedokończone obrazki (rysujemy sokiem z cytryny tylko fragment ilustracji, a dziecko dorysowuje brakujące elementy). Kontynuacją zabawy może być poszukiwanie innych produktów, którymi można malować, np. herbata (czarna i owocowa), burak, kurkuma.

Czujna kapusta

Materiały:

- miska, czerwona kapusta, sok z cytryny, soda oczyszczona (lub mydło), szklanki, łyżeczki, czajnik z gorącą wodą.

Opis:

Dorośli zalewa wrzątkiem liście czerwonej kapusty w misce. Gdy woda przestygnie, dziecko nabiera wywaru do trzech szklanek. Do jednej z nich dziecko stopniowo wlewa sok cytrynowy (kwas) i obserwuje zmianę koloru roztworu. Do drugiej szklanki dziecko stopniowo wsypuje sodę oczyszczoną (zasadę) i obserwuje zmianę koloru. Po wykonaniu eksperymentu dzieci porównują dwa przygotowane roztwory z kontrolną próbką zawierającą sam sok z kapusty.

Wskazówki:

Wywar z czerwonej kapusty jest domowym „papierkiem lakmusowym” (wskaźnikiem), który reaguje na pH rozpuszczonych w nim substancji i zmienia kolor.

Oprócz użycia soku z cytryny i sody warto zachęcić dzieci do dalszego eksperymentowania i rozpuszczania w wywarze z kapusty innych produktów spożywczych.

W salonie, czyli trochę rozrywki bez telewizora

Malowanie na ciepło

Materiały:

- tarka, kredki świecowe, blok techniczny, papier do pieczenia, żelazko, marker.

Opis:

Przed zabawą kredki świecowe należy obrać z papierowej osłonki. Dziecko trze kredkę na tarce (warto zachęcić do używania różnych części tarki) na kartkę i przykrywa wiórki papierem do pieczenia. Następnie dorośli prasuje pracę żelazkiem (w bezpiecznej odległości od dziecka). Roztopione kredki tworzą kolorowe plamy, a pracę można oglądać z dwóch stron (ze względu na właściwości wosku), patrzeć na nią pod światło. Można także zachęcić dziecko do dorysowania kolorowych plam (lub innych elementów) markerem, tak by nadać im kształt realnych przedmiotów lub stworzyć z nich kosmitów, bakterie lub zwierzaki.

Wskazówka:

Gdy z zabawy zostaną resztki kredek, nie należy ich wyrzucać. Po pokruszeniu/połamaniu można przetopić je w różnokolorowe kredki. Wystarczy włożyć pokruszone kredki do silikonowych foremek i wstawić do rozgrzanego piekarnika.

Puzzle z kartonu

Materiały:

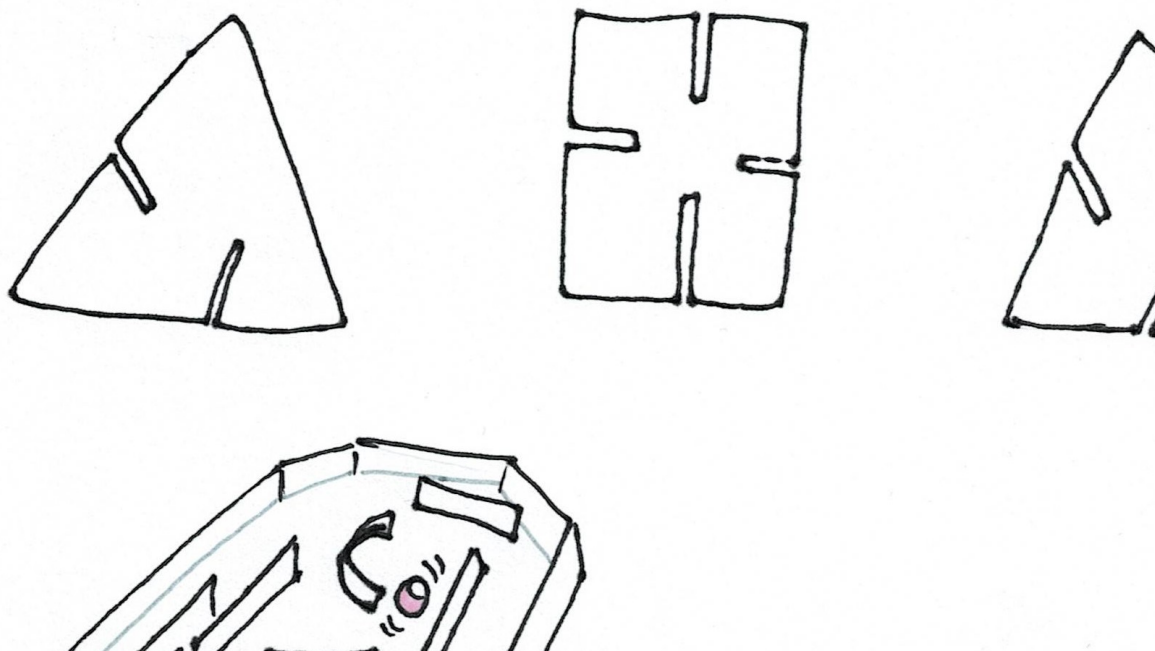
- czysty (niełusty) karton po pizzy, nożyczki, marker lub farby.

Opis:

Z kartonu dziecko wycina figury geometryczne i wymyślone przez siebie kształty (młodsze dziecko może potrzebować pomocy dorosłego), maluje je farbami lub ozdabia markerem lub pisakami w dowolne wzory. Gdy puzzle są już ozdobione, dorosły lub dziecko robi w nich wąskie nacięcia, dzięki którym będzie można połączyć poszczególne puzzle. Z gotowych puzzli dziecko buduje przestrzenne kompozycje.

Wskazówka:

Z kartonu po pizzy można wykonać także labirynt ćwiczący zręczność. Odcinamy jedną część pudełka po pizzy i skleamy boki tak, by stworzyć płaską tackę. Drugą część opakowania tniemy na paski. Następnie w tacce wycinamy nożykiem do tapet linie, w które wsadzamy kartonowe paski (można je podkleić od zewnętrznej strony taśmą lub klejem na gorąco). W ten sposób tworzy się labirynt. Gdy wszystkie wewnętrzne ściany labiryntu są gotowe, wrzucamy do niego szklaną kulkę. Dziecko, trzymając tackę i manewrując ją, odpowiednio kieruje kulkę z jednej strony labiryntu na drugą.

Ktoś tu długo nie sprzątał

Materiały:

- włóczka, spinacze biurowe, kolorowy papier, dziurkacz, marker.

Opis:

Dorośli wraz z dzieckiem wykorzystują lub modyfikują ustawienie mebli w pokoju (np. przesuwać krzesła i zaczepiają na nich włóczkę) po to, by stworzyć pajęczynę. Na pajęczynie, w wybranych miejscach, można zostawić kolorowe punkty (tworzą je koła z kolorowego papieru z dziurką). Dorosły i dziecko zawieszają kolorowe punkty na włóczce na haczykach zrobionych z lekko wygiętych spinaczy biurowych. Po przygotowaniu trasy dziecko przechodzi przez pajęczynę, tak by nie dotknąć sieci i zebrać punkty.

Wskazówki:

W zabawie można wprowadzić różne zasady, np. dziecko musi oddać wszystkie punkty, jeżeli dotknie pajęczyny, dziecko zbiera tylko te punkty, które są w kolorze (np. żółtym).

Na papierowych kółkach można napisać litery i liczby – po przejściu przez sieć dziecko dodaje zebrane liczby lub próbuje ułożyć wyraz z zebranych liter (prawdziwy lub wymyślony – wtedy trzeba dodatkowo wymyślić znaczenie).

Łazienka, czyli z higieną za pan brat

Bąbelkowe szaleństwo

Materiały:

- kubki z wodą pomieszaną z barwnikami spożywczymi, rurki do napojów, kartki, delikatny detergent (np. płyn do kąpieli).

Opis:

Przed zabawą należy upewnić się, że dziecko potrafi dmuchać przez rurkę (np. organizując wyścigi kulek z papieru poruszanych dmuchaniem przez rurkę) i przypomnieć, że w kubkach nie znajduje się napój. Dorosły prezentuje zabawę dmuchając w rurkę włożoną do kubka z wodą i kilkoma kroplami detergentu. W efekcie powstaje wysoka piana.

Wskazówka:

Zabawa może polegać na „wydmuchaniu” jak najwyższej piany, malowaniu bąbelkowych obrazów (na pianę kładziemy kartkę papieru) lub samym cieszeniu się zabawą pianą.

Czyste brzmienie

Materiały:

- duże gumki recepturki, opakowanie po chusteczkach higienicznych (papierowe, o kształcie prostopadłościanu), kolorowy papier samoprzylepny, nożyczki.

Opis:

Dziecko ozdabia pudełko po chusteczkach wybranymi wzorami wyciętymi z papieru samoprzylepnego, uważa przy tym, by nie zakleić otworu do wyjmowania chusteczek. Następnie dziecko naciąga na pudełko gumki recepturki, tworząc z nich struny nad otworem do wyjmowania chusteczek. Gitara jest gotowa, choć dla końcowego efektu można dokleić do niej gryf z kartonu.

Wskazówka:

Gitara to tylko jeden z wielu pomysłów na domowe instrumenty, inne to np.:

- kastaniet (z dwóch nakrętek po napojach przyklejonych na dwóch końcach krótkiego papierowego paska),
- grzechotka (z rolki po papierze toaletowym wypełnionej ryżem, z zaklejonymi oboma końcami),
- marakas (z opakowania po jajku niespodziance, wypełnionego ryżem, sklejonego między dwiema plastikowymi łyżkami).

Piłka samomyjka

Materiały:

- gąbka do mycia, nożyczki, sznurek.

Opis:

Z pomocą dorosłego dziecko tnie gąbkę na paski przypominające kształtem frytki. Następnie układa je w dwa rzędy, jeden na drugim, po ok. pięć elementów w każdym. Teraz wystarczy związać rzędy z gąbki sznurkiem (pośrodku ich długości) i miękka, włochata piłka jest gotowa.

Wskazówka:

Piłki samomyjki można użyć np. do:

- gier ruchowych, odbijając ją jak „zośkę”,
- malowania turlanych wyrazów (piłkę maczamy w farbie, a następnie turlamy po rolce papieru przyklejonego na podłodze),
- gier zręcznościowych, choćby celując piłką do pojemników ustawionych w różnej odległości, czy też celując nią w pola planszy wyklejonej taśmą malarską na podłodze (taka plansza może mieć kształt dużego kwadratu podzielonego na dziewięć mniejszych; w każdym małym polu można umieścić naklejkę z inną liczbą punktów).